

Arbejdsministeren (Bundvad): Som den højtærede formand sagde, er ministeren for offentlige arbejder forhindret i at være til stede i dag, og jeg skal da på hans vegne svare på det ærede medlem hr. Niels Ravns spørgsmål.

Som ministeren gav tilsagn om under debatten i folketinget den 13. d. m., har han ladet sagen om udsendelse af den nævnte meddelelse til statsbanernes ekspeditionssteder undersøge, og herefter har han underrettet offentligheden om resultatet af denne undersøgelse.

Jeg kan herudover oplyse, at det er distriktschefernes opgave at sørge for, at arbejdet ved statsbanerne går sin rolige og normale gang, og de er bemyndiget til at træffe de foranstaltninger, som tager sigte herpå. Udsendelsen af den omtalte meddelelse var ikke et spørgsmål om at tage parti i arbejdsstriden. Hvis dette havde været tilfældet, ville sagen selvfølgelig have været forelagt såvel ministeren for offentlige arbejder som generaldirektøren; men det var udelukkende et spørgsmål om under de givne forhold at tilrettelægge arbejdet med en afvikling af den stærkt forøgede godsmængde på den bedst mulige måde, og det kunne ikke ske, hvis man ud over det overarbejde, der normalt finder sted, yderligere skulle iværksætte ekstra overarbejde. Man må erindre, at der her findes en grænse for, hvad der kan forlanges i den henseende. Efter det for ministeren oplyste har distriktscheferne i denne sag handlet i overensstemmelse med statsbanernes tarv, og dette kan ministeren kun billige.

Niels Ravn: Jeg er desværre ikke i stand til at kunne takke arbejdsministeren, der på ministeren for offentlige arbejders vegne har svaret på mit spørgsmål i dag, for det svar, der er givet. Der er ikke kastet nyt lys over sagen, og der er ikke kastet nyt lys over den uoverensstemmelse, der åbent består mellem ministerens udtalelse i det høje ting og ministerens udsendelse over Ritzaus Bureau.

På ét område svarede ministeren imidlertid ganske klart, nemlig at den højtærede minister — og dermed forstår jeg den samlede regering, også den radikale del af regeringen — kan billige det skridt, der er taget i denne sag. Jeg har for så vidt for-

stået den højtærede minister for offentlige arbejder anderledes i hans tidligere nævnte udsendte meddelelse over Ritzau, og jeg vil gerne på ny have lov til et ganske enkelt citat, idet den højtærede minister i samme udsendelse yderligere udtalte:

„For mig var det vigtigste da også, at der ikke fra styrelsens side forud var taget en stilling, som kunne have et skær af partiskhed.“

Denne udtalelse har jeg opfattet, som om den højtærede minister opfattede den udsendte meddelelse som havende et skær af partiskhed. Nu forstår jeg, at den høje regering indtager et andet standpunkt. Man mener, at den ordre, der er udsendt, ikke er at tage parti i den standende strid. Jeg ser på det på en anden måde. Jeg ser på det, som om det er at tage parti i striden. Den høje regering ønsker altså i denne sag at holde sig fuldkommen passiv, ikke at foretage sig noget. Jeg synes, det er i meget dårlig overensstemmelse med den udtalelse, som formanden for Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund kom med, inden strejken startede, hvori han sagde: for os drejer det sig om at tilrettelægge strejken på en sådan måde, at den skader arbejdsgiverne mest muligt og samfundet mindst muligt. Jeg synes ikke, regeringens handlemåde i denne sag er i overensstemmelse med denne udtalelse.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg skal kun ganske kort sige, at i situationen drejer det sig om, at statsbanernes normale funktioner og transporten af godsmængden kan ske inden for de muligheder, der nu engang findes, uden at man tager direkte parti i striden, og det finder regeringen helt i orden.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udskyldelse af revisionen af lov om oprettelse af Statens kunstfond og Eckersberg-Thorvaldsen-fondet.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2899).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Ved lovforslagets første behandling fremkom det ærede medlem frk. Helga Pedersen med nogle betragtninger, som jeg nu vil gøre et par bemærkninger til.

Det ærede medlem beskæftigede sig først med Statens kunsthøjsskole og udtalte i denne forbindelse, at det kunne tænkes, at tingets medlemmer ønskede en mere udførlig orientering med hensyn til det forhold, at der ikke for tiden næres ønske om en forøgelse af kunsthøjsskolens midler, og desuden, sagde det ærede medlem, en orientering om dette fonds arbejde i den forløbne tid.

Jeg kan i den anledning oplyse, at Statens kunsthøjsskole modtog sin første bevilling på 700 000 kr. i finansåret 1956-57. Det kom imidlertid først i gang med sin virksomhed i foråret 1957 og begyndte på den måde med at have 2 års bevilling til rådighed. I den forløbne tid er der givet tilsagn om støtte til mange og store udsmykningsopgaver, men til disse opgavers løsning medgår normalt flere års arbejde af kunstnerne; som følge heraf varer det ofte længe, før de bevilgede beløb kommer til udbetaling i fuldt omfang. Fondet stod pr. 31. marts 1961 med en beholdning på 2,4 mill. kr., hvoraf der til allerede givne, men ikke forfaldne bevillinger er disponeret over 2 mill. kr. Fondets virksomhed er stadig stigende, og det må forventes, at der vil blive behov for forhøjelse af den årlige bevilling, men det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at skønne med tilstrækkelig sikkerhed over, hvor stort et beløb bevillingen på længere sigt bør sættes til.

Det ærede medlem spurgte også om, hvilke spørgsmål det var, som var uafklarede, vedrørende Eckersberg-Thorvaldsensfondet.

Jeg kan herom sige, at den indstilling, ministeriet modtog fra fondsbestyrelsen, dels

gik ud på en betydelig forhøjelse af den årlige bevilling, dels indeholdt ønsket om, at der blev tilvejebragt hjemmel for at yde støtte også til visse andre grupper af kunstnere og efterladte efter kunstnere end dem, der og nævnes i loven, som kun omtaler ældre kunstnere og disses efterladte samt talentfulde unge kunstnere.

Spørgsmålet om den foreslåede udvidelse af kredsen og den rette formulering af bestemmelserne herom har nødvendiggjort visse underhåndsforhandlinger med fondets bestyrelse, men der hersker stadig inden for de ministerier, der er interesseret i sagen, nogen usikkerhed med hensyn til, hvor stor en forøgelse af midlerne det vil være rimeligt at søge gennemført. Jeg venter imidlertid, at disse forhold kan blive klarlagt i løbet af den nærmeste tid. Det er derefter hensigten at fremsætte forslag om revision af loven ved begyndelsen af næste folketingsår.

Helga Pedersen: Jeg takker den højtærede undervisningsminister for den udførlige redegørelse, som mine bemærkninger ved første behandling har foranlediget. Jeg forstår ministerens udtalelser således, at vi herefter kan regne med, at revisionslovforslaget vil blive fremsat hurtigt efter folketingsårets begyndelse til efteråret, så vi får tid til en grundig vurdering af de retningslinjer, hvorefter disse to fonds — eller fonde, som det måske hedder — skal virke, og en overvejelse af, om de beløb, der er stillet til rådighed, kan dække et rimeligt behov for de to fonde arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Vagn Bro): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1584, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 479).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen: Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til ændringsforslagene. Under første behandling blev der fra flere sider fremsat ønske om, at man nu lovfæstede, at også andre end præster kunne få lov til at tale ved de faste gudstjenester på linje med, hvad der har været lovhjemmel for ved gudstjenester, der lå uden for de sædvanlige.

Ændringsforslag nr. 1 tilvejebringer en sådan mulighed for andre end præster til at tale også ved de faste gudstjenester, dog under den forudsætning, at vedkommende præst selv prædiker over dagens tekst. Jeg havde gerne undværet dette forbehold, men ministeren har spurgt landets biskopper om deres syn på spørgsmålet, og efter de svar, biskopperne har afgivet, kunne ændringsforslag nr. 1 vist ikke få anden udformning.

Godt nok blev jeg noget forundret over at læse biskop Høgsbros argumentation for at fraråde en blankotilladelse til, at lægfolk kan overtage prædikenen ved de faste gudstjenester, nemlig at en medvirkende grund for præsten til at give en sådan tilladelse da kunne være, at han derved selv kunne blive fri for at forberede prædikenen. Jeg kvier mig ved at tro, at dette mageligheds-hensyn skulle kunne betyde noget for præsterne, men biskoppen over Lolland-Falsters stift, der vel kender sine præster bedre end jeg, har altså en anden opfattelse.

Med den foreslåede formulering af ændringsforslagene nr. 2 og 4 har udvalget ønsket at fastslå, at alle præster inden for kirkens grænser såvel som præster fra de andre nordiske lande uden biskoppens tilladelse skal kunne få overladt kirken til afholdelse af gudstjenester og til at holde disse gudstjenester på deres eget sprog. Ændringsforslagene er stillet for at skabe fuld klarhed på disse punkter.

Ændringsforslag nr. 3 er jeg meget tilfreds med, fordi det imødekommer det synspunkt, jeg gav udtryk for ved første behandling, at det ville være for stor en myndighed at give biskoppen, at han uden at spørge nogen anden skulle kunne dekretere distriktsdeling i sogne med under 10 000 indbyggere, når han på grund af særlige forhold måtte skønne det påkrævet. Det var min opfattelse, at biskoppen i sådanne tilfælde skulle have menighedsrådets tilslutning, før deling kunne finde sted; men jeg må indrømme, at den ordning, der gennemføres med ændringsforslag nr. 3, at det nemlig bliver kirkeministeren, der efter indstilling fra vedkommende biskop gennemfører delingen, vil være en bedre ordning.

Jeg er ked af, at jeg ikke i udvalget har kunnet finde samme lydørhed for det synspunkt, at enighed mellem præst og menighedsråd bør være tilstrækkeligt for at give tilladelse til afholdelse af kirkekoncerter, kirkespil o. lign. i kirkerne. Jeg mener stadig væk, at det burde være unødvendigt ved sådanne arrangementer at indhente biskoppens tilladelse. Jeg er nemlig enig i det hovedsynspunkt, der kommer til udtryk i en artikel, som vi har fået tilsendt, med titlen „Er kirken præstens eller sognets?“, skrevet af Helge Grell. Hovedsynspunktet i denne artikel i De danske Ungdomsforeningers Blad er, at det må være sådan — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„at kirken ikke er præstens, men sognefolkets, at det har ret til at bruge den til kirkelige formål, ganske som præsten har og under samme ansvar.“

Bemærkningerne i betænkningen om organisationers brug af kirkerne i særlige tilfælde er da også udtryk for den enighed, der er mellem udvalget og ministeren om, at organisationers ret til benyttelse af kirkerne til kirkelige formål ikke må kunne gøres illusorisk ved krav om en stor betaling her-